

Sygn. akt III U 467/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 31 marca 2014 r. **nr** (...)

I. **zmienia** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. G. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres 24 miesięcy, począwszy od dnia 1 marca 2014 r.,

II. **stwierdza**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 467/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 lipca 2014 r.

Decyzją z dnia 31 marca 2014 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. G. (1) o prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Jako podstawę prawną powołano art. 12 i art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

W uzasadnieniu podano, że wnioskodawca nie ma prawa do dalszego świadczenia, gdyż Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzekła, że nie jest on niezdolny do pracy.

Wnioskodawca J. G. (2) w dniu 1 kwietnia 2014 r., złożył odwołanie od tej decyzji wnosząc o jej zmianę.

Na uzasadnienie podał, że z uwagi na skutki wypadku jakiego doznał w 2010 r. nadal

nie jest w stanie podjąć pracy zarobkowej, ani też przekwalifikować się. Tym bardziej, że z każdym rokiem pojawiają się nowe powikłania doznanych urazów. Obecnie stwierdzono u niego reumatoidalne zapalenie stawów. W tej sytuacji ocena jego zdolności do pracy jest nieprawidłowa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie z tych samych przyczyn, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Jako podstawę prawną powołano przepisy art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu stwierdzono, iż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 28 lutego 2014 r. nie ustaliła u niego niezdolności do pracy, stąd organ rentowy odmówił prawa do świadczenia rentowego.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. G. (1) urodzony (...) po raz pierwszy w dniu 18 stycznia 2011 r. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, dołączając Zaświadczenie lekarskie z dnia 11 stycznia 2011 r. W zaświadczeniu tym jako chorobę podstawową wskazano: stan po operacyjnym leczeniu złamania szyjki kości udowej lewej (sierpień 2010 r.), stan po złamaniu kości miednicy (krzyżowej i łonowej). Natomiast jako choroby współistniejące wskazano wtórne zwyrodnienie stawu biodrowego lewego oraz złamanie trzonów obu kości podudzia lewego.

Orzeczeniem z dnia 7 lutego 2011 r., a następnie 23 sierpnia 2011 r. lekarz orzecznik potwierdził u wnioskodawcy istnienie schorzeń wskazanych w zaświadczeniu lekarskim i uznał, że istniejące pourazowe ograniczenia stawów powodują częściową niezdolność do pracy. Po rehabilitacji leczniczej wnioskodawca rokuje odzyskaniem zdolności do pracy.

W rezultacie decyzją z dnia 1 marca 2011 r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, począwszy od 1 stycznia 2011 r. tj. daty złożenia wniosku. Następnie świadczenie to przyznano wnioskodawcy na kolejne okresy: do 29 lutego 2012 r., 28 lutego 2013 r. oraz do 28 lutego 2014 r.

W okresie pobierania świadczenia rentowego wnioskodawca przebył dwa razy rehabilitację sanatoryjną. W ramach prewencji rentowej ZUS w okresie od 7 do 30 grudnia 2011 r. oraz w okresie od 1 do 22 sierpnia 2013 r. Leczenie to, mimo wykorzystania przepisanych zabiegów, nie przyniosło poprawy.

Dowód: 1) Akta organu rentowego:

- wniosek rentowy z dnia 18.01.2011 r.,
- orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 7.02 i 23.08.2011 r. oraz z 20.02.2012 r.
- dokumentacja medyczna,
- karta leczenia sanatoryjnego z dnia 9.01.2012 r. i 21.08.2013 r.
- decyzje organu rentowego z dnia 1.03.2011 r., 9.09.2011 r., 13.03.2012 r., 26.02.2013 r.

W dniu 10 stycznia 2014 r. wnioskodawca ponowił wniosek rentowy, dołączając Zaświadczenie lekarskie z dnia 7 stycznia 2014 r. W zaświadczeniu tym jako chorobę podstawową wskazano: zwyrodnienie stawu biodrowego po

złamania szyjki kości udowej, zwyrodnienie i deformację lewego nadgarstka po wieloodłamowym złamaniu kości przedramienia. Natomiast jako chorobę współistniejącą wskazano zwyrodnienie stawów kręgosłupa lędźwiowego.

Lekarz orzecznik, po zasięgnięciu opinii konsultanta ortopedy, w orzeczeniu z dnia 25 lutego 2014 r. rozpoznał u wnioskodawcy:

- stan po złamaniu szyjki kości udowej lewej i nasad dalszych obu kości przedramienia lewego (2010 r.). Stwierdził jednak, że obecnie brak podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy. W uzasadnieniu podał, że u wnioskodawcy doszło do zaburzeń funkcji układu nerwowo-mięśniowo-szkieletowego i związanego z ruchem. Dysfunkcje te jednak w stopniu niewielkim naruszają sprawność organizmu. Możliwe jest wykonywanie przez wnioskodawcę pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, tj. tokarza, kierowcy.

Stanowisko to podtrzymała także Komisja Lekarska ZUS, która w opinii z dnia 21 marca 2014 r. stwierdziła, że istniejące dolegliwości:

- stan po złamaniu szyjki kości udowej lewej i nasad dalszych obu kości przedramienia lewego (2010 r.),
  - zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego w okresie remisji, bez istotnego upośledzenia funkcji ruchowej i bez objawów korzeniowych,
  - nadciśnienie tętnicze
- nie naruszają sprawności organizmu wnioskodawcy.

W rezultacie decyzją z dnia 31 marca 2014 r. organ rentowy odmówił mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód: 1) Akta organu rentowego:

- wniosek o rentę z dnia 10.02.2014 r.
- orzeczenie lekarza orzecznika dnia 25.02.2014 r.,
- orzeczenie Komisji lekarskiej z dnia 21.03.2014 r.

decyzja odmowna z dnia 31.03.2014 r.,

Rozpoznając odwołanie wnioskodawcy tut. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: chirurga-ortopedy, neurologa, internisty-reumatologa i z zakresu medycyny pracy na okoliczność czy wnioskodawca z zawodu tokarz, pracujący także jako ślusarz-mechanik i kierowca jest nadal częściowo niezdolny do pracy.

W opinii złożonej w dniu 26 czerwca 2014 r. biegli wskazali, że rozpoznali u badanego:

- wtórną pourazową chorobę zwyrodnieniową lewego stawu biodrowego,
- wtórną pourazową chorobę zwyrodnieniową lewego stawu nadgarstkowo-promieniowego,
- przebyte złamanie szyjki lewej kości udowej, złamanie panewki lewego stawu biodrowego,

złamanie lewej kości krzyżowej i lewej kości łonowej, złamanie wieloodłamowe lewej kości promieniowej i łokciowej (2010 r.),

- przebyte ponowne złamanie lewej kości promieniowej (2012 r.),
- częściowy niedowład lewego nerwu promieniowego i łokciowego,

- chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa lędźwiowego z dyskopatią L4-L5, L5-S1,
- nadciśnienie tętnicze II stopnia.

Po przedmiotowym badaniu wnioskodawcy z uwzględnieniem dokumentacji medycznej biegły ortopeda stwierdził u wnioskodawcy wygojone blizny chirurgiczne lewego biodra i lewego przedramienia, zmniejszenie obwodu mięśni lewego przedramienia o 2,5 cm, a lewego uda o 3 cm. Zgięcie bierne lewego biodra 90 stopni, rotacja wewnętrzna 20 stopni, odwiedzenie 40 stopni, przywiedzenie 30 stopni, rotacja zewnętrzna 40 stopni. Ponadto krepitacje w lewym nadgarstku, ograniczenie zgięcia grzbietowego lewego nadgarstka ok. 15 stopni. Z kolei biegły neurolog stwierdził wzmocnienie napięcia mięśni przykręgowych kręgosłupa lędźwiowego po prawej stronie oraz objawy częściowego uszkodzenia lewego nerwu promieniowego i łokciowego.

W rezultacie biegli wskazali, że stan narządu ruchu wnioskodawcy całkowicie uniemożliwia jego zatrudnienie jako kierowcy pojazdu uprzywilejowanego, w pracy na wysokości, w pracy z dźwiganiem ciężarów, w pracy w pozycji wymuszonej i pracy oburęcznej. U wnioskodawcy w następstwie upadku z wysokości doszło do urazu wielonarządowego, pourazowej choroby zwyrodnieniowej lewego stawu biodrowego i lewego nadgarstka, co uniemożliwia zatrudnienie wnioskodawcy w zawodach wyuczonych oraz w zawodach dotychczas wykonywanych. Może on wykonywać wyłącznie lekką pracę, bez dźwigania i bez pracy oburęcznej. W ich ocenie wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, na okres 24 miesięcy.

Zarzuty do tej opinii złożył Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS, polemizując z jej wnioskami, co do stanu zdrowia wnioskodawcy i orzeczonej niezdolności do pracy.

W ocenie (...) sam fakt istnienia schorzeń narządu ruchu nie stanowi samodzielnej przyczyny uznania częściowej niezdolności do pracy. Choroby badanego niewątpliwie wymagają leczenia i rehabilitacji, ale nie powodują długotrwałej częściowej niezdolności do pracy. Wnioskodawca może być uznany za osobę zdolną do przekwalifikowania zawodowego. W tym zakresie winien wypowiedzieć się psycholog kliniczny i specjalista medycyny pracy. Stąd złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii takich biegłych celem ewentualnego ustalenia prawa do renty szkoleniowej.

Dowód: 1) opinia biegłych sądowych z dnia 26.06.2014 r. k. 14-15,

2) zarzuty (...) z dnia 7.07.2014 r. k. 23-25.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca J. G. (1) z zawodu tokarz pracował w tym charakterze do 1996 r. Był także zatrudniony w charakterze ślusarza oraz mechanika. Natomiast w ostatnim okresie zatrudnienia tj. od 1 października 1996 r. do 31 lipca 2009 r. pracował jako kierowca karetki pogotowia. Okresowo, za granicą, pracował też jako robotnik fizyczny przy pracach budowlanych i polowych.

Od czasu wstrzymania wypłaty renty wnioskodawca pozostaje na utrzymaniu żony. Dopiero w czerwcu 2014 r. zarejestrował się jako osoba bezrobotna.

Dotychczas nie otrzymał odszkodowania w związku z wypadkiem, jakiemu uległ w 2010 r. w Holandii.

Dowód: 1) Akta organu rentowego:

- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych,
- świadectwa pracy.

2. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dnia 18.07.2014 r., min. 9)

Sąd ustalił też, że wnioskodawca w sierpniu 2010 r. w czasie pracy za granicą upadł z wysokości ok. 7 metrów, w wyniku czego doznał wielonarządowego urazu. W leczeniu ortopedycznym, neurologicznym i reumatologicznym pozostaje do chwili obecnej. Złamania kości udowej i kości przedramienia wygoiły się. Jednak w związku z wewnątrzstawowym charakterem przebytego złamania kości przedramienia rozwija się u niego wtórna choroba zwyrodnieniowa stawu nadgarstkowego, również w obrębie lewego stawu biodrowego rozwija się wtórna pourazowa choroba zwyrodnieniowa stawu biodrowego. Mimo leczenia usprawniającego i sanatoryjnego dolegliwości są stałe, okresowo zaostrzające się. Obiektywne wyniki badań RTG wskazują na szybką progresję zmian zwyrodnieniowych. Wnioskodawca w ciągu 2-3 lat będzie wymagał protezoplastyki stawu biodrowego. Został zakwalifikowany do wszczęcia protezy stawu w ramach planowanego zabiegu na dzień 5 grudnia 2016 r. Ponadto w okresie od 20 do 28 marca 2013 r. był na leczeniu szpitalnym w oddziale reumatologicznym z powodu zapalenia m.in. stawów ręki prawej - prawdopodobnie na tle reumatoidalnego zapalenia stawów.

Dowód: 1) Akta organu rentowego:

- dokumentacja medyczna (karty leczenia szpitalnego i sanatoryjnego),

- Zaświadczenie chirurga ortopedy z dnia 27.08.2013 r.

2. Zaświadczenie chirurga-ortopedy z dnia 27.06.2014 r. k. 33

3. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dnia 18.07.2014 r., min. 9).

Dokonując powyższych ustaleń Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, których wiarygodność nie została przez strony obalona. Ponadto za wiarygodną uznał opinię biegłych sądowych - lekarzy specjalistów z dnia 26 czerwca 2014 r. Sąd przyjął, że opinia została sporządzona z uwzględnieniem i ustosunkowaniem się do wydanych w sprawie opinii orzeczników ZUS oraz wyników badań specjalistycznych. Opinia ta zawiera elementy niezbędne dla oceny przez Sąd stopnia naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy, jego ewentualnej zdolności do pracy oraz okresu powstania tej niezdolności. Przy badaniu biegli uwzględnili przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty z leczenia, szczegółowo opisali przebieg badania przedmiotowego z analizą przedstawionych wyników badań oraz dołączonej dokumentacji z leczenia.

Z tych też względów Sąd przyjął, że zarzuty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługują na uwzględnienie. Są one jedynie polemiką z pisemną opinią biegłych sądowych. Nie wnoszą istotnych elementów dla sprawy i nie wynika z nich, aby istniała konieczność uzupełnienia opinii przez biegłych, czy też wydawania nowej opinii. Wskazać należy, że w ocenie stanu zdrowia wnioskodawcy uczestniczyli biegli - specjaliści z zakresu jego podstawowych schorzeń z udziałem biegłego medycyny pracy. W ich zgodnej opinii obecnie u wnioskodawcy nie nastąpiła widoczna poprawa wydolności narządu ruchu. Sąd uznał, że niecelowe jest powoływanie w sprawie kolejnych biegłych. Ponadto zdaniem Sądu potrzeba powołania kolejnych biegłych psychologa i medycyny pracy powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii.

Ponadto Sąd w całości podzielił zeznania wnioskodawcy, w których dokładnie przedstawił on przebieg dotychczasowego leczenia oraz pracy zawodowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie (art. 107 cyt. ustawy).

Do nabycia prawa do reny niezbędne jest równoczesne wystąpienie trzech przesłanek.

W nin. sprawie sporna okazała się kwestia istnienia u wnioskodawcy niezdolności do pracy oraz stopnia tej niezdolności.

Czynniki uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy (art. 13 ust. 1 cyt. ustawy) to: okoliczności o charakterze medycznym – stopień naruszenia sprawności organizmu i możliwość przywrócenia jej w drodze leczenia i rehabilitacji oraz okoliczności o charakterze socjalnym – możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy i celowość przekwalifikowania zawodowego, przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Oceniając stopień niezdolności do pracy rzeczą Sądu nie jest badanie przyczyn, które złożyły się na dany stan chorobowy. Równocześnie bez wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy pozostaje sytuacja związana z warunkami dotychczasowego zatrudnienia wnioskodawcy.

Sąd przyjął, uwzględniając w tym zakresie opinię biegłych sądowych, że głównym schorzeniem wnioskodawcy J. G. (1) jest istotna dysfunkcja narządu ruchu. Rodzaj i stopień nasilenia schorzeń nie budziły co do zasady wątpliwości w sprawie. Spór sprowadził się do oceny wpływu tych schorzeń na stopień niezdolności wnioskodawcy do pracy, jak i na okres trwania tej niezdolności.

Sąd uznał, że ze względu na znaczne naruszenie sprawności organizmu i przyczyn, które go spowodowały wnioskodawca nie jest zdolny do podjęcia pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami tj. pracy tokarza, ślusarza, mechanika czy kierowcy, jako prac związanych w znacznej mierze z wysiłkiem fizycznym, wymuszoną pozycją oraz oburęcznością. W jednoznacznej ocenie biegłych trudno mówić o stabilności schorzeń, skoro mimo wygojenia przebytych złamań i rehabilitacji, w tym sanatoryjnej aktualne wyniki rtg stawów promieniowo-nadgarstkowego lewego i biodrowego lewego wskazują na progresję wtórnej choroby zwyrodnieniowej. W rezultacie narasta niewydolność wysiłkowa lewej kończyny dolnej, wnioskodawca został zakwalifikowany do protezoplastyki stawu biodrowego. Biegli sądowi badając wnioskodawcę stwierdzili, że proces zmian chorobowych jest przewlekły, mimo stosowanego leczenia. Wnioskodawca z powodu wskazanych chorób w sposób znaczny ma ograniczoną wydolność podstawowego narządu, co w konsekwencji narusza sprawność jego organizmu powodując nadal częściową niezdolność do wykonywania prac fizycznych na otwartym rynku pracy.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami i art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Okręgowy ustalił, iż wnioskodawca J. G. (1) ma prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres 24 miesięcy w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 1 marca 2014 r., tj. daty wstrzymania wypłaty świadczenia, stąd w pkt I wyroku orzeczono o zmianie zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania

decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania rozstrzygnięcia (przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych oraz zeznań wnioskodawcy i ich ocena) możliwe było na etapie postępowania sądowego, co zwalnia organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia rentowego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.